

کریار
بو حوشو ینیک
به ۳ مانک یک
به شش مانک دو
به سالیک چوار روپیه ددها
اعلان یا ایشیکی خویی
له پره دوا بیداده نوسریت
بو دو دیر ۳ آنه ده سینریت

پیشکوتن

حفته جار یک درده چیت

حوشتیک
بو پیشکوتن
ده نوسری
—
یکی به آنه یکه

— (سال ۱ ژماره ۱۵) — (روز پینچشمه ۱۹ ذی القعدة ۱۳۳۸ هـ اوکوست ۱۹۲۰) —

له حکومتیش ورکرت . بلام أم لوقوموتیفهیش هم له
بر کم خیرایی وهم چونکه دانه کانی آشکا زو پکی اکوت .
له کلل أم همو ناتواوی یهیشی دا له ۱۸۱۲ هه هتا ۱۸۱۶
له کان هوی دا کاریان پی کرد . سماعی چوار پینچ کیلو
متره ری ابری و تاسی واغونیشی به کیش اکرد . هتا له
سال ۱۸۱۶ هه اکه پرنس روس (غراندوق نیکولا) دی
أمستی به دمیه وه ما ...

لم وختانه دا تحره لوقوموتیفیکی تردهات که بناوی
داهیزه که یه وه (وواپا روز مقانیک) یان ناو نابو .
له وختی تاقی کردنه وهی دا قوندوختور بو أمه ی
سیرکره کان آفرینی بکن هیزی هلمه کی هیجکار زور زیاد
کردبو و بلایه یکی خراپی لی پیدابو . (موسیو بلاکت) یش
خریک بو بو و مکینه یکی داهینا بوهر چنی کرد نه ی رواند
به ریوه . له رقانا متانیزمه کی درهینا وله پر مکینه که جول
و پارچه پارچه بو .

(استفانسون) یش دواپی أم همو ایش و تاقی
کردنه وهی هینایه برچاو و کرا بو دوزینه وهی شتیک .
له پدشا له سرپی ونی (لورد روانس — وورت) که
له بابت پاره وه یاربه ی تواری ادا سکه ی بریقه داری
قبول کرد و به باشی زانی . أم مکینه یه ی استفانسون یش
چونکه چرخه کانی دان دار بر هر قرص و کران اروپی
به ریوه جکه لوه که دانه کانیسی زو آشکا و کرم و
هوره کیشی انسانی کر اکرد .

بو لآبردن أم خراپانه ی له ۱۸۱۵ هه استفانسون
له جیاتی أم چرخه داندارانته « بیل » و « مانیوله » ی

باش ماوه که ی

استفانسون — وریکای آسن

و یلیام موروق به شویکی تاریک به تنیا تاقی کرده وه .
که چراکی دا کبرساند آوی ناو منجمله کی کرم بو و عربه کی
راکیش کرد و اویس هر به دوا یه وه ...

له ۱۸۰۲ دا (وپویان) و (تره ویتیک) که دو پیاون
ما کینه یکی هلمیان داهینا . أم مکینه یه وادرسه کرا بو
که ریکایه کی زور بروا به ریوه . بلام بو جولاندن
آله کانی ابویه به موشه دمه اکره کی بابدراپه و کرم بکراپه .
له برآمده هه و وختی او اونده کرمی یه ی که پی ویست بو
بوی پیدیا نه اکره و کلی جار اوستا .

یلام تره ویتیک ایزانی که أم داهاتوهی خوی زور به
کلیک نایهت و زوله برچاو آه که وی . لبر اوه خریک بو
نختی ریک بخا و چاکتری بکا . لبر آمه پی ویستی بینی که
بو أم ریکای عربیه یه سکه یکی و کو سکه ی شمندوفر
داخات . له ۱۸۰۳ دا به سایبی هننی چرخه دان داره وه
جوله ی خسته سر ره وره وهی عربیه که و لوقوموتیفه کی
باش کرد . أم لوقوموتیفه چند وختی به کلیک هینرا .
بلام چونکه همو وختی سکه که ی آشکاند و زو زوتیک
اچو و جار جار بش له سسر ریکاکه در اچوله بر
چاو کوت .

(۱۸۱۱) هه دا (بلینکروب) ناو تحوی سکه ی نری
درست کرد و دانی بوره وره وه کان کرد و لوقوموتیفیکی
تری داهینا . أم پیاهه بو أم ایشه ی خللاط و جوی یه تیکی

به دلدا هات که بم تحره نه کر مه کر م اما نه دانیشی ابو
بشکی - و امه ی ام دای هینا بو هر چن له هی (بلینکروب)
و پیشوتره کانت - باشتر بو بلام او خیرانی یه ی خوی
ایویست نه ی بو .

دوایی تر له سر ام فاعده فنی یه ی که الی « بو امه ی
خیرانی یکی زور تو او بدری به مکینه یک هیز و هر ه کتییکی
زور آبی بدری به هلمه که . له کل امه یشدا ده بی
ره و ره وه کان که جوله به لوقو موتیفه که ده دا زور خیرا
بسوری و او چرخانه ی که ره و ره وه کان ده سور بی له
دقیقه یک دا زور جار خیرا بچرخنی که امه یش به
براند نه وه ی هلمه - یکی زور پیک یت « ایشی کرد
و خیرایی یکی تو او دابه مکینه کی .

بو پیک هینان امه یش که لیره دا ده لی « هیز و هر ه کتییکی
زور آبی بدری به هلمه که « ده بی له تاقه دقیقه یک دا
او یکی زور به آری یکی هیج کار کر م له جیکایی پان دا بگری
به هلم و بردنه ری ره و ره وه و عریه کی پی پیک بهیزیت .
یکی له مکینه کان پیشودا آردانیکی زور پچکو له و
منجلو که یک به کاک اهینا که له بر امه ی تینی آره که زو
آبرایه وه . له کل سار دبو نه وه ی او آره ی که جوله ی
آخسته چرخ و ره و ره وه که عریه که یش هیواش ابوه وه
و اوستا .

لبر امه ده بو له پیش همو شتیکدا او بایه ی که آره کی
پی کر آدرا و به موشه دمه یک پیک اهینا بکورری .
وله جیاتی موشه دمه به شتیکی باشتر بای بو بکیشری .
(استفانسون) هینای هر چی هلمیک له دوکل کیشه کانه وه
اچوه دری به سایی بوریه بکه وه ابکه یانده وه ناو آردان
و منجله که . که بم تحره هواش زور تر ده چوه ناو کوره
و آردانه که وه . له کل زیاد بونی هوا و بادا آره که باشتر
اوستا و خیرایی یکی زوری ادا به مکینه که که وها کلی
له موشه دمه باشتر بو .

بلام او هایی آریکی زور و خرچی یکی زور تر آروپی
و آنجا پیک اهات .

بو امه ی که خرچی کتر بو پت و کر می و خیرایی به بکیشی
اونده ی پی ویسته پلای بی ابو منجله که یان زل بگردایه .

منجله که ی « کونیو » به کلکی هینا بو به فد تاوه یک بو .
دوا کو توه کانی اویش منجله که یان زل نه کرد بو . بلام
آگردانه که یان له ناوه راستی منجله که دا دانا بو
و منجله کیشیان اسطوانه وی درست کرد بو که وها کنی
دوکل کیشه کی زیاتر کنی تری تی دا نه بو .

(استفانسون) یش له لوقو موتیفه که ی پیشوی دا که
به توزه کریک کر م ابو و اکوته جوله ام رجه منجلانه ی
به کار هینا بو . باشتر منجله که ی چا کرد . لو کنه وه که
دوکل کی لی اهاته دری به بوریه یک هر چی کر و
کر می یک که اکشایه دوه وه ابکیرایه وه ناو منجله که .
منجله کیشی کلی پانتر کرد . ام منجله ی که له دوایی دا به
کلکی اهینا زور باش بو . به سایی کیرانه وه ی کر و
هلمه که وه و به سایی منجل بوری به داره وه ام
لوقو موتیفانه ی که ایستایش هر باشه دای هینا .

« نه برایه وه »

۶

« راستی - چوقی »

به راستی پیروی کوره ده بی لای ژور و ده کریت
برز ده بیته وه لای همو کس رواجی قسه ی ده بیته .
چوقی : پیرو سر نکون ده کات بو لای خواری
خواره وه توری هلمه دات استوی ورد ده کات . چیل
و ناشیر پی ده کات . همو کس روی لی ور
ده کبریت .

اوانه که راستن بو دین و دوات کوره همو
انسانیکن وله همو انسانیک ماقول ترن و هخ قصه یه که
اوان بیکن زور معتبره . به سایی ام نوعانه وه ملت
و مملکت پیش ده کویت .

اوانه که بم رنگن هر چن علم و فن و صنعتشیان
نه بی دیسان به سایه راستیانه وه زور چاک اداره خویان
تأمین اکن وله هیچ وختیکدا سک برسی نامیننه وه .

« ایجزی الله صادقین بصدقهم »

بم آینه جلیله شه ره چا کیتی راستی و کور و روز
دیاره .

بلام . له همو مخلوقاتيك كتر و ناشرینتر او كسانه ن
كه بر دین و ملت و بحكومت چوتن .
به سایی پیاویکی چوته وه ملتیک نحو آیدسته وه .
چونكه . پیاوی چوت بو ملت و كو میقروبو
طاعون وایه .

أوانه كه له رودا راست و له ژیره وه چوتن ماعونیک
تواون . أم نوعانه به هیچ نابن و هیچ سرناكون
وك كری دیزهر دوا ده كون .

« الحیة تجر الفقر »

بم حدیثه شریفه وه معلومه كه پیاوی چوت
هر چن صاحب معلومات و علم بی له همو وختیکدا
محتاج خلقی ده بیت و آخریکه ی له برسانا ده مریت .
کوابو همو وختیک هول بدین خزینهی و کو راستی
بی دستان کوپت . كه به سایی اوه وه پیش بکوبن
وله همو چوقی و بی تقریبیک دنیا دور بکه و بنه وه وله
ناو خاقددا خوشه ویست و قسه بیسنراو بیپن و بو
خومان و خرمان و خر ولاتیمان هول بدین شتی باش
ریك خین و داهینین وله پروپوچ روور کیرین .

۲۰۴

۶

کرتی شام بم تحره بوه -

۲۴ جولای پدیش نیوه وه هلسان رویان کرده شار
شام . وختی روز آوا له نزیك شامه وه توشی لشکری
شریف ده بن . لوی ام لشکری شریفه بی تقریب
ده شکین . هشت ساعت شریان بوه . امیر فیصل
و عشایری كه لكل لشکره كه بون هموی رایان کردوه .
۹ توپ کوره و ۲۵ مترالیوز و جبخانه زوریان بیچی
هیشته . کشتن وله شمر پیشکوتن بو لشکر امیر
فیصل بوه . عسکری فرنسه روژ ۲۵ جولای چوته
شامه وه .

۶

فن زراعت

لمولا برمان وایه كه له (پیشکوتن) دا له زراعت

بدوین . چونكه بوام ولاته له همو شت پیویسنره
وایش درانم ایش زراعت لای ایمه له همو شوپنیک
پاشکو توتره لبر اوه ده بی باش هول بدین اکر له پیشکوتوه
کانیش نه بین بازوریش دوانه کوبن . اونده ایش دزانم
زوی وزاری ایمه تماشا بکریت و هولیکي لكل بدریت
رنکه لوشوینانه كه به باش دادنریت زور پاش نه کویت .
له وختیکدا كه خلق له وحشیتیدا بون دیسان
چارروانی زراعت بون . چونكه اوسا شار و خانو
جیکار وریکایان نه بو . له پنا دار و درختیشدا شوینان
بو خویان خوش ده کرد به یکا و پیستی دار آزیان
كه زور بون و بلا و بونه وه ورده داری بردار پشیمان
دوزیه وه . كه زور تر بون و تماشایان کرد هر به یکا
و میوه او تحره شتانه هل ناکن جکه له مامی و حیواناتی
ناو آومر و بز و شتی وایان رام کرد . میکل و اوانه یان
پیکه وه نا . انجا لور بو خویان و میکله کانیا بشی
نه ده کرد . کران بو شتیکی كه تماشایان کرد کتم و جو .
كه اوسا وك یکا له خوبه وه درواو ده بو . خواردنیان
تاقی کرده وه و دستیان کرد به کرد کرده وهی و چاندنی
تا بینیکیش وایان رابوارد . له پاشدا كه تماشایان کرد
او زویانه كه همو سال دای ده چین سال
به سال کمتري ده کینی .

وقی کاین كه اوشوینانه ی نزیك سردنو یلکه یاجیک
موله ی میکل و کاله زور تر پی ده کینی . انجا باشتی
(بهین) پشیمان زانی دستیان کرد به تیکل کردنی
به بن بو زوی وزاریان .

پاشدا كه ورده ورده انسان زور تر بو وزادیان کرد
له تی كه بشتن دا پیش کون و بیرو فام کرایه وه وزانرا كه
زرعات هر بو انسان و حیوان نا بو صنعا تیش به كلکیت
انجا دست کرا به چاندن و چقانی همورنکه دغله و دان
دار و درختیک . تا امر و هر له پیشکوتندایه . بلام لای
ایمه هیشتا زور زوری ماره . باهمولا تی بکوشین . هول
بدین خریکی ام ایشه باشه بین اکر خریشان خریک نه بین
یاربه در بین بو اوانه خریکن . چونكه حسانه وه
و پیش کون و برکون هر له امه دا ادوزریته وه .

۲۰۴

فن زراعت بو چیه ؟

بو آمهه له خول و زوی زور زور قازانج بکريت
ر يکايک نشان ادا و باش فيرمان ده کات .

زراعت کلکی چيه ؟

أوی زور پيو یسته بو بنی آدم و حیوان پی ده کینی
بشکو صنعا تیش زور چاوه روانی ام لایه ده کات .
ده توانین بلین زراعت ثملی صنعا نه .

۴

عراق

روژ ۳۱ جولای عسکر شوین عرب به کانی لای حله وه
کوتن چن سعاتیک شریو . عرب به کان رایان کرد . که روژ
بوه وه ۱۴۹ لاشه عرب نیر را . دیل و بریندار یکی
زوریش کیرا کوژراو و بریندار که عرب به کان لکل خویاندا
رفانویانه نه زانراوه چن بوه .

له جربوعیه دیسان پلاماری عرب به کان دراوه واشکاون
و راو نراون لوشوه دا پیا رانه کیشتون کوژراوی
عرب به کان بر میرن .

۴

بولشویک

بولشویکه کان تکایان کردوه که چن نفریک
بنبرنه لندن بو ریک خستن آشتی و دست هلیکرتن
له هرا و هوریای ناوه وه .

میستر لوید جورج . جوانی داووته وه . اکر
حزده کن دست له هرزه کی بکیشنه وه و دولت خویان
ریک بنج حکومت انکلیس حاضره بو دانانی
شروط لمولا .

بو آشتی ناو پولونیا و بولشویک هول مجلس آشتی
دانیشن .

۴

« بوزانین همو »

نمره

۱۴۴۷

دغل ودانی زستانه همو پی که یشته . اوکسانه ی

که امسال ۱۹۱۹ - ۱۹۲۰ قرضه ی زراعتیان ورکرتوه
سندی تعهدیان وا داوه که له وختی پی که یشتنی حاصلات
زستانه دا بی ده نه وه . ده بی له اهالی اوکسانه ی که قرضیان
ورکرتوه بی سپیرن به مأموره کان ناحیه . وزو
به زو دوا پولی بر میرن و بی دهن . بوزانین همو
دیها تیه کان نوسرا .

۳۱ - جولای ۱۹۲۰

معاون حاکم سیاسی

و

رئیس مالیه

کپتان رایت

۴

بوزانین همو

نمره

۱۴۴۵

اوکسانه ی که له املاک امیر به و مخصوصه و محلوله دا
فلاحتیان کردوه و هر دبی ده یک و ماکانه که یان عیناً
دغل ودان بدهن واوانه یش که مضبطه یان مور کردوه
ده یکه که یان دغل بدن واوانه که مضبطه یان مور کردوه
له جیاتی ده یک پاره بدن . ابی له هول مانک اوکست
۱۹۲۰ هوه دست بکن به سپاردن دغل ودان
و پاره که یان .

اگر له هول مانک اوکست ۱۹۲۰ وه هتا دوا بی
اوکتوبر ۱۹۲۰ هر چه پاره ادا پاره کی و هر چی دغل و
دان ادا دغل ودانه بی نه سپیری و حسینی پاک نکا ته وه
حکومت حتی بدسته واتوانی که لوانه دغله کیان نه داوه
جرمه بسینی ولوانه که پاره یان نه سپارد وه به بی ترخیک
که له دوا بی اوکتوبر ۱۹۲۰ دا رنک هیه برری ایسینی
بوزانین همو نوسرا .

۱ - اوکست - ۱۹۲۰

معاون حاکم سیاسی

کپتان رایت

۴

له چاپخانه حکومت له سلیمانی چاپکرا